

שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

מבוא

1. רפורמות שונות ברגולציה הבינלאומית שיושמו בעקבות המשבר הפיננסי הגלובלי, הובילו לעלייה משמעותית בפעילות המובטחת בשעבודים מסוגים שונים, למשל, הגידול בפעילות מסלקות מרכזיות, המעבר לסליקה מרכזית של נגזרים וכן דרישות להפקדת בטחונות - משתנים וראשונים- בגין פעילות נגזרים שלא נסלקים בסליקה מרכזית.
2. בשל הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידים בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים (לפי חוק, רגולציה או נוהג שוק), הוחלט שלא לקבוע הגבלה רגולטורית כמותית על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי, למעט האמור בסעיף 11א. חלף זאת, הוגדרו בהוראה זו דרישות לניהול נאות של שעבוד נכסים.
3. לניהול נאות של שעבוד נכסים חשיבות רבה לאור השלכות של שעבוד נכסי תאגיד בנקאי על היקף הנכסים הזמין לחלוקה מקופת הנשייה של התאגיד הבנקאי בהליכי חדלות פירעון, ולאור השלכות פוטנציאליות של שעבוד נכסים על הניהול השוטף של תאגיד בנקאי, למשל, על זמינות הנכסים הנזילים או זמינות בטחונות להפקדה ועל תמחור חובות לא מובטחים.
- 3א. תאגיד בנקאי רשאי להנפיק איגרות חוב מכוסות בהתאם לתנאים שהוגדרו בהוראה ובכפוף להגבלה כמותית על הנכסים המשועבדים לטובת מחזיקי איגרות החוב המכוסות, וזאת באופן שמאזן בין היתרונות הגלומים בהנפקת איגרות חוב מכוסות כאמור לבין השפעת השעבוד על נכסיו הזמינים של התאגיד הבנקאי.

תחולה

4. הוראה זו חלה על תאגיד בנקאי, למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת.

הגדרות

5.

<p>איגרות חוב שהנפיק תאגיד בנקאי אשר ההתחייבויות בגינן מובטחות על ידי נכסים מסוימים, כפי שקבע התאגיד הבנקאי המנפיק.</p> <p>כהגדרתם ברישה לסעיף 61א(ד)(1) בפרק "דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" להוראות הדיווח לציבור וכן נכסים המשמשים כביטחון לבנק מרכזי.</p> <p>כהגדרתם בסעיף 61א(ד)(3) בפרק "דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" להוראות הדיווח לציבור.</p>	<p>"איגרות חוב מכוסות (covered bonds)"</p> <p>"נכסים משועבדים"</p> <p>"נכסים המשמשים כביטחון לבנק מרכזי"</p>
--	---

מדיניות, ממשל תאגידי ובקרה בנושא נכסים משועבדים

6. תאגיד בנקאי נדרש לשמור על איזון ראוי בין הצורך לנהל עסקיו לבין הצורך להגן על זכויות המפקידים בעת חדלות פירעון ולפיכך תאגיד בנקאי לא ישעבד את נכסיו אלא אם הדבר נדרש לפי חוק, רגולציה או דרישות השוק הרלוונטי באופן שלא שעבוד הנכסים לא ניתן לבצע את הפעילות או לא ניתן לבצעה בתנאי שוק סבירים. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לוודא כי רמת הנכסים המשועבדים אינה גורעת באופן משמעותי מיכולתו לגייס מקורות מימון נוספים ובתרחישי קיצון שונים.
7. בכפוף להוראות סעיף 6 לעיל, התאגיד הבנקאי יפעל כאמור להלן:
- (א) דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה את האסטרטגיה בנושא נכסים משועבדים ויאשר את המדיניות שקבעה ההנהלה בנושא (להלן- המדיניות).
- (ב) הנהלת התאגיד הבנקאי תגבש את המדיניות בהתאם לאסטרטגיה שקבע הדירקטוריון ותהיה אחראית על יישומה.
- (ג) פונקציית ניהול הסיכונים תוודא כי הסיכונים הטמונים בנכסים משועבדים מובאים בחשבון ובכלל זה, ההשפעה על סיכון הנזילות והמימון ועל הסיכונים המשפטיים והתפעוליים. במסגרת זו יובאו בחשבון גם דרישות הקיימות בהוראות ניהול בנקאי תקין, כגון בהוראה מספר 342 ("ניהול סיכון נזילות") ובהוראה מספר 350 ("ניהול סיכונים תפעוליים").
- (ד) הביקורת הפנימית תבדוק את יישום המדיניות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307 ("פונקציית ביקורת פנימית").
8. המדיניות תתייחס לכל הפחות להיבטים הבאים:
- (א) הפעילויות והעסקאות שבגינן ניתן לשעבד נכסים של התאגיד הבנקאי והסיבות לשעבוד הנכסים, כגון: פעילות במסלקה, פעילות בנגזרים שאינם נסלקים מרכזית וכדומה.
- (ב) הנכסים שניתן לשעבד, בחתכים רלבנטיים, כגון: פעילויות, מוצרים, צדדים נגדיים וכדומה.
- (ג) מנגנוני חישוב הדרישות לנכסים משועבדים ומי קובע אותם, על פי קטגוריות של מוצרים, פעילויות וצדדים נגדיים.
- (ד) הגבלות פנימיות על שעבוד נכסים. ההגבלות הפנימיות יקבעו ברמה כוללת וכן בחתכים רלבנטיים.
- (ה) סמכויות ליצירת שעבוד על נכסים של התאגיד הבנקאי.
9. התאגיד הבנקאי יעגן ויפעיל אמצעי מעקב ובקרה אחר הנכסים המשועבדים. האמצעים יכללו, בין השאר, מערכות לניהול מידע אודות נכסים משועבדים. מערכות המידע צריכות לספק מידע ניהולי בחתכים ובזמניות העולים בקנה אחד עם היקף הנכסים המשועבדים בתאגיד הבנקאי ועם אופי הפעילות שבבסיס הנכסים המשועבדים, לדוגמה, נכסים המשועבדים כביטחון לבנק מרכזי לעומת נכסים המשועבדים לצורך אחר, שיטות חישוב

הנכסים המשועבדים ועוד. כמו כן, מערכות המידע יאפשרו מעקב אחר הציות למדיניות התאגיד הבנקאי בנושא.

10. התאגיד הבנקאי יערוך תרחישים שונים על מנת לאמוד דרישות לתוספת בנכסים המשועבדים (למשל, בשל שינויים במשתני שוק או בשל הורדות דירוג).

11. תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יגבש מדיניות קבוצתית בנושא ויעגן ניטור ודיווח על נכסים משועבדים ברמה מאוחדת.

איגרות חוב מכוסות

11א. תאגיד בנקאי רשאי להנפיק איגרות חוב מכוסות בכפוף להתקיימות כל התנאים הבאים:

(א) סכום הנכסים המשועבדים לטובת אגרות החוב המכוסות שהנפיק התאגיד הבנקאי לא יעלה על שיעור של 2% מסך נכסי הבנק; המדידה תתבצע על בסיס מצטבר בעת כל הנפקה.

(ב) איגרות החוב המכוסות תהיינה במטבע זר ותונפקנה בהצעה בחו"ל, למשקיעים שהתאגדו מחוץ לישראל.

(ג) אגרות החוב המכוסות תהיינה מובטחות על ידי הלוואות לדיוור בשעבוד דירות מגורים.

(ד) התאגיד הבנקאי יבהיר במסגרת תשקיף ההנפקה כי בישראל אין חקיקה או רגולציה ייעודית לעניין מאפייני מכשיר אגרות חוב מכוסות.

(ה) מאפייני ותנאי אגרות חוב מכוסות שינפיק התאגיד הבנקאי ייקבעו לפי רגולציה מקובלת בשווקים מרכזיים מחוץ לישראל.

(ו) תאגיד בנקאי יקים תאגיד עזר ייעודי (SPV) שיחזיק את הנכסים המשועבדים לטובת מחזיקי איגרות החוב; אין בהעברת הנכסים המשועבדים כאמור לתאגיד העזר כדי לפטור את התאגיד הבנקאי או את תאגיד העזר מקיום כלל החובות כלפי הלווים החלות על התאגיד הבנקאי מכוח הוראות הדין, לרבות מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין.

(ז) ממשל תאגידי, ניהול סיכונים וביקורת

1. דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה את האסטרטגיה ויקבע את תיאבון הסיכון לפעילות של הנפקת איגרות החוב המכוסות.

2. הנהלת התאגיד הבנקאי תגבש מדיניות מקיפה לפעילות של הנפקת איגרות חוב מכוסות, לרבות לניהול הסיכונים, בקרה וביקורת. המדיניות תהיה בראייה של כלל הפעילות, בתאגיד הבנקאי ובתאגיד העזר. המדיניות תתבסס גם על תהליך "מוצר חדש" שיבוצע טרם ההנפקה לראשונה.

(ח) דיווחים

1. בהנפקת אגרות חוב מכוסות, תאגיד בנקאי ידווח למפקח על הבנקים בסמוך לאחר ההנפקה על ביצוע ההנפקה, בליווי נתונים לגבי היקף ההנפקה ואופן העמידה בהגבלה לפי סעיף קטן (א) לעיל (לאחר ההנפקה).

2. תאגיד בנקאי יכלול בדיווחים לפיקוח על הבנקים על נתוני הבנק (לא מאוחד) גם את נתוני פעילות תאגיד העזר בהוראות דיווח לפיקוח מסוימות כפי שיקבע המפקח על הבנקים מעת לעת.

שונות

12. בטל.

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
14/6/92	הוראה מקורית	1	1579
2/1/94	עדכון	2	1679
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	3	-----
27/6/10	עדכון	4	2270
19/10/10	עדכון	5	2277
15/06/21	עדכון- כולל שינוי שם ההוראה	6	2661
17/06/26	עדכון	7	2854